

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 7 จังหวัดเชียงใหม่ : ผลของโปรแกรมการพัฒนาทัศนภาพเชิงบวก” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) ศึกษาระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 7 เชียงใหม่
- 2) ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการพัฒนาทัศนภาพเชิงบวกที่มีต่อการส่งเสริมพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กและเยาวชน ฯ
- 3) ศึกษาความพึงพอใจของเด็กและเยาวชนฯ ในการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาทัศนภาพเชิงบวก
- 4) วิเคราะห์กิจกรรมในโปรแกรมการพัฒนาทัศนภาพเชิงบวก และ
- 5) เพื่อติดตามผลของการใช้โปรแกรมการพัฒนาทัศนภาพเชิงบวก ดังนั้น คณะผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนฯกลุ่มประชากร
2. ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนฯกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
3. ผลการศึกษาระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กและเยาวชนฯ กลุ่มประชากรจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล
4. ผลการศึกษาระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะทั้งโดยรวมและรายด้านของเด็กและเยาวชนฯ กลุ่มประชากร
5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานการวิจัย
6. ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมจิตสาธารณะ โดยรวมและรายด้านของเด็กและเยาวชนฯกลุ่มทดลองก่อนทดลองและหลังการทดลอง
7. ผลการศึกษาคความพึงพอใจของเด็กและเยาวชน ในการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาทัศนภาพเชิงบวก
8. ผลการวิเคราะห์กิจกรรมในโปรแกรมการพัฒนาทัศนภาพเชิงบวก
9. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการติดตามผลการใช้โปรแกรมการพัฒนาทัศนภาพเชิงบวก

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนในกลุ่มประชากร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มประชากร ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา ข้อหาเกี่ยวกับคดี ระยะเวลาที่ถูกตัดสิน และประสบการณ์ในการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น

ตารางที่ 4.1 จำนวน ร้อยละ ของกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล (n = 341 คน)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
1) 10-14 ปี	2	0.6
2) 15-18 ปี	243	71.3
3) 19-24 ปี	96	28.2
ระดับการศึกษา		
1) ประถมศึกษา	52	15.2
2) มัธยมศึกษาตอนต้น	206	60.4
3) มัธยมศึกษาตอนปลาย	53	15.5
4) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	19	5.6
5) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้น สูง (ปวส.)	2	0.6
6) ไม่ได้ศึกษา	9	2.6
ภูมิลำเนา		
1) จ เชียงใหม่	77	22.6
2) จ เชียงราย	54	15.8
3) จ ลำพูน	17	5.0
4) จ ลำปาง	39	11.4
5) จ แพร่	27	7.9
6) จ น่าน	19	5.6
7) จ อุดรดิตต์	34	10.0
8) จ พะเยา	45	13.2
9) จ แม่ฮ่องสอน	7	2.1
10) อื่นๆ	22	6.5

ตาราง 4.1 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
ข้อหาเกี่ยวกับคดี		
1) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	73	21.4
2) ยาเสพติด	204	59.8
3) ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	29	8.5
4) ความผิดเกี่ยวกับเพศ	32	9.4
5) อื่น ๆ	3	0.9
ระยะเวลาที่ถูกตัดสิน		
1) 1-3 เดือน	16	4.7
2) 4-6 เดือน	53	15.5
3) 7-9 เดือน	25	7.3
4) 10-11 เดือน	18	5.3
5) 1-3 ปี	204	59.8
6) 4ปี	25	7.3
ประสบการณ์ในการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น		
1) ไม่มี	163	47.80
2) มี	178	52.20

จากตาราง 4.1 พบว่ากลุ่มประชากร ที่เป็นเด็กและเยาวชนฯในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนฯ ซึ่งมีความสมัครใจทำแบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ มีจำนวน 341 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 15-18 คน จำนวน 243 คนคิดเป็นร้อยละ 71.3 และจำนวนน้อยที่สุดคือเด็กที่มีอายุระหว่าง 10-14 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6

เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาพบว่า เด็กและเยาวชนที่อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมมีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นส่วนใหญ่ คือ 206 คน คิดเป็นร้อยละ 60.4 และจำนวนน้อยที่สุดคือระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปว.ส.) จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6 และไม่ได้ศึกษา จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6

ภูมิถิ่นอาศัยของเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่อยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 77 คนคิดเป็นร้อยละ 22.6 รองลงมาคือจังหวัดเชียงราย จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8 และจำนวนน้อยที่สุดคือจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 7 คนคิดเป็นร้อยละ 2.1

ประเด็นข้อหาเกี่ยวกับคดี พบว่า เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ ถูกข่มขู่หาความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมากที่สุด จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 59.8 รองลงมาเป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน 73 คนคิดเป็นร้อยละ 21.4 ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายน้อยที่สุด จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5

เมื่อพิจารณาระยะเวลาที่ถูกศาลตัดสินให้อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมพบว่าเด็กและเยาวชนฯ ส่วนมากถูกศาลตัดสินในระยะเวลา 1-3 ปี จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 59.8 และ ระยะเวลาที่ถูกตัดสิน 1-3 เดือน มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7

ส่วนประสบการณ์ในการให้ความช่วยเหลือผู้อื่นพบว่า เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรม มีประสบการณ์ ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นจำนวน 178 คน และไม่มีประสบการณ์ในการช่วยเหลือผู้อื่นจำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 52.20 และ 47.80 ตามลำดับ

2. ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กและเยาวชนที่มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจิตสาขาระหว่าง 1.00 – 2.99 ซึ่งเป็นเกณฑ์ในระดับต่ำ และต่ำที่สุดที่ควรปรับปรุง จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30คน ซึ่งแสดงไว้ในตาราง 4.2

ตาราง 4.2 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล	กลุ่มทดลอง (n = 30)		กลุ่มควบคุม (n = 30)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ				
1) 10 – 14 ปี	1	3.33	1	3.33
2) 15 – 18 ปี	22	73.33	24	80.00
3) 19 – 24 ปี	7	23.33	5	16.67
2. ระดับการศึกษา				
1) ประถมศึกษา	5	16.67	5	16.67
2) มัธยมศึกษาตอนต้น	18	60.00	20	66.67
3) มัธยมศึกษาตอนปลาย	4	13.33	2	6.67
4) ปวช.	2	6.67	2	6.67
5) ปวส.	1	3.33	1	3.33
3. ภูมิลำเนา				
1) เชียงใหม่	6	20.00	6	20.00
2) เชียงราย	5	16.67	4	13.33
3) ลำพูน	2	6.67	2	6.67
4) ลำปาง	4	13.33	3	10.00
5) แพร่	4	13.33	4	13.33
6) น่าน	4	13.33	3	10.00
7) พระยา	2	6.67	4	13.33
8) อุดรดิตถ์	2	6.67	4	13.33
9) แม่ฮ่องสอน	1	3.33	0	0.00

ตาราง 4.2 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	กลุ่มทดลอง (n = 30)		กลุ่มควบคุม (n = 30)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4. ข้อหาเกี่ยวกับคดี				
1) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	5	16.67	7	23.33
2) ยาเสพติด	14	46.67	15	50.00
3) ชีวิตและร่างกาย	8	26.67	4	13.33
4) เพศ	5	16.67	4	13.33
5. ระยะเวลาที่ถูกตัดสิน				
1) 1 – 3 เดือน	3	10.00	2	6.67
2) 4 – 6 เดือน	2	6.67	2	6.67
3) 7 – 9 เดือน	2	6.67	2	6.67
4) 10 – 11 เดือน	3	6.67	3	10.00
5) 1 – 3 ปี	12	40.00	16	53.33
6) 4 ปีขึ้นไป	8	26.67	5	16.67
6. ประสบการณ์ในการให้ความ ช่วยเหลือผู้อื่น				
1) ไม่มี	18	60.00	16	53.33
2) มี	12	40.00	14	46.67

จากตาราง 4.2 จะเห็นได้ว่า เด็กและเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย ซึ่งจำแนกออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีคุณลักษณะของข้อมูลส่วนบุคคลที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 15-18 ปี มีระดับการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีภูมิลำเนาในจังหวัดเชียงใหม่ มีข้อหาเกี่ยวกับคดียาเสพติด มีระยะเวลาที่ถูกตัดสินนาน 1-3 ปี

3. ผลการศึกษาระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะของกลุ่มประชากรจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แสดงไว้ในตาราง 4.3

ตาราง 4.3 ระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะของกลุ่มประชากรจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล	ระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะ			
	n	\bar{X}	SD	การแปลผล
อายุ				
1) 10-14 ปี	2	2.20	.494	ต่ำ
2) 15-18 ปี	243	2.95	.545	ต่ำ
3) 19-24 ปี	96	3.44	.617	ปานกลาง
ระดับการศึกษา				
1) ประถมศึกษา	52	1.27	.637	ต่ำสุด
2) มัธยมศึกษาตอนต้น	206	2.88	.563	ต่ำ
3) มัธยมศึกษาตอนปลาย	53	2.95	.572	ต่ำ
4) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	19	3.09	.434	ปานกลาง
5) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง (ปวส.)	2	3.52	.318	ปานกลาง
6) ไม่ได้ศึกษา	9	1.08	.340	ต่ำสุด
ภูมิลำเนา				
1) จ เชียงใหม่	77	2.92	.563	ต่ำ
2) จ เชียงราย	54	2.83	.582	ต่ำ
3) จ ลำพูน	17	2.50	.463	ต่ำ
4) จ ลำปาง	39	2.91	.298	ต่ำ
5) จ แพร่	27	1.43	.380	ต่ำสุด
6) จ น่าน	19	1.40	.383	ต่ำสุด
7) จ อุตรดิตถ์	34	1.96	.849	ต่ำสุด
8) จ พะเยา	45	2.99	.309	ต่ำ
9) จ แม่ฮ่องสอน	7	1.57	.631	ต่ำสุด
10) อื่นๆ (ไม่ตอบ)	22	-	-	-

ตาราง 4.3 (ต่อ)

ตัวแปร ข้อมูลส่วนบุคคล	ระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะ			
	n	\bar{x}	SD	การแปลผล
ข้อหาเกี่ยวกับคดี				
6) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	73	2.44	.532	ต่ำ
7) ยาเสพติด	204	2.21	.559	ต่ำ
8) ความผิดชีวิตและร่างกาย	29	1.51	.338	ต่ำสุด
9) ความผิดเกี่ยวกับเพศ	32	1.75	.651	ต่ำสุด
10) อื่น ๆ (ไม่ตอบ)	3	-	-	-
ระยะเวลาที่ถูกตัดสิน				
7) 1-3 เดือน	16	2.91	.553	ต่ำ
8) 4-6 เดือน	53	2.98	.564	ต่ำ
9) 7-9 เดือน	25	2.20	.637	ต่ำ
10) 10-11 เดือน	18	2.44	.563	ต่ำ
11) 1-3 ปี	204	2.48	.637	ต่ำ
12) 4 ปี	25	1.90	.631	ต่ำสุด
ประสบการณ์ในการให้ความ ช่วยเหลือผู้อื่น				
1) ไม่มี	162	1.44	.549	ต่ำสุด
2) มี	179	2.50	.580	ต่ำ
รวม	341	2.99	.511	ต่ำ

หมายเหตุ พฤติกรรมจิตสาธารณะ คะแนนเต็ม 6 มีเกณฑ์ในการแปลความหมายคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ยที่มีค่าระหว่าง 1.00 – 1.99 หมายถึง อยู่ในระดับต่ำที่สุด

คะแนนเฉลี่ยที่มีค่าระหว่าง 2.00 – 2.99 หมายถึง อยู่ในระดับต่ำ

คะแนนเฉลี่ยที่มีค่าระหว่าง 3.00 – 3.99 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยที่มีค่าระหว่าง 4.00 – 4.99 หมายถึง อยู่ในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ยที่มีค่าระหว่าง 5.00 – 6.00 หมายถึง อยู่ในระดับสูงที่สุด

จากตาราง 4.3 จะเห็นได้ว่า เด็กและเยาวชนกลุ่มประชากรที่ยินยอมและสมัครใจทำแบบวัด พฤติกรรมจิตสาธาธารณะ จำนวน 341 คน มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมจิตสาธาธารณะในระดับต่ำ ($\bar{X}=2.99$) และเมื่อพิจารณาตามข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มประชากร พบว่า เด็กและเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 10-14 ปี และ 15-18 ปี มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจิตสาธาธารณะในระดับต่ำ ($\bar{X}=2.20$) และ ($\bar{X}=2.95$) ตามลำดับ ส่วนเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 19-25 ปี มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจิตสาธาธารณะในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.95$)

นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กและเยาวชนที่ไม่ได้ศึกษา และศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจิตสาธาธารณะในระดับต่ำที่สุด ($\bar{X}=1.08$) และ $\bar{X}=1.27$ ตามลำดับ ส่วนเด็กและเยาวชนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจิตสาธาธารณะในระดับต่ำ $\bar{X}=2.88$ และ $\bar{X}=2.95$ ตามลำดับ เด็กและเยาวชนที่ศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจิตสาธาธารณะในระดับปานกลาง $\bar{X}=3.09$ และ $\bar{X}=3.52$ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาถึงภูมิลำเนาพบว่า เด็กและเยาวชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัด น่าน แพร่ แม่ฮ่องสอน และอุดรดิตต์ มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจิตสาธาธารณะในระดับต่ำที่สุด $\bar{X}=1.40$, $\bar{X}=1.43$, $\bar{X}=1.57$ และ $\bar{X}=1.96$ ตามลำดับ ส่วนเด็กและเยาวชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดอื่นๆ ได้แก่ ลำพูน ลำปาง เชียงราย เชียงใหม่ พะเยา มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจิตสาธาธารณะในระดับต่ำ

เมื่อพิจารณาถึงข้อหาเกี่ยวกับคดีของเด็กและเยาวชนพบว่า เด็กและเยาวชนที่มีข้อหาเกี่ยวกับคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย และความผิดเกี่ยวกับเพศ มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจิตสาธาธารณะในระดับต่ำที่สุด $\bar{X}=1.51$ และ $\bar{X}=1.75$ ตามลำดับ ส่วนเด็กและเยาวชนที่มีข้อหาเกี่ยวกับคดียาเสพติด และทรัพย์สิน มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจิตสาธาธารณะในระดับต่ำ $\bar{X}=2.21$ และ $\bar{X}=2.24$ ตามลำดับ

ระยะเวลาที่เด็กและเยาวชนถูกตัดสิน ตั้งแต่ 4 ปี ขึ้นไป เด็กและเยาวชนมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจิตสาธาธารณะในระดับต่ำที่สุด $\bar{X}=1.50$ ส่วนเด็กและเยาวชนที่ถูกตัดสินให้อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมฯ ในช่วงระยะเวลาอื่นๆ มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจิตสาธาธารณะในระดับต่ำ

เมื่อพิจารณาถึงประสบการณ์ในการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น พบว่า เด็กและเยาวชนที่ไม่มีประสบการณ์ในการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจิตสาธาธารณะในระดับต่ำที่สุด $\bar{X}=1.44$ ส่วนเด็กและเยาวชนที่มีประสบการณ์ในการให้ความช่วยเหลือผู้อื่นมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจิตสาธาธารณะในระดับต่ำ $\bar{X}=2.50$

4. ผลการศึกษาระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะโดยรวมและรายด้านของเด็กและเยาวชน กลุ่มประชากร ได้แสดงไว้ในตาราง 4.4

ตาราง 4.4 ระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะโดยรวมและรายด้านของเด็กและเยาวชนกลุ่มประชากร

พฤติกรรมจิตสาธารณะ	ระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะ		
	\bar{X}	SD	แปลผล
ความรับผิดชอบ	3.23	.515	ปานกลาง
ความมีระเบียบวินัย	4.31	.927	สูง
ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.84	.562	ปานกลาง
ความกตัญญูกตเวที	2.99	.664	ต่ำ
ความฉลาดทางอารมณ์	2.41	.299	ต่ำ
กินอยู่อย่างพอเพียง	2.82	.748	ต่ำ
โดยรวม	2.99	.511	ต่ำ

จากตาราง 4.4 แสดงให้เห็นว่า เด็กและเยาวชนกลุ่มประชากรมีระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะโดยรวมอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X}=2.99$) โดยมีคุณธรรมจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวที และบึงจ้ยด้านความฉลาดทางอารมณ์ และกินอยู่อย่างพอเพียง มีเกณฑ์ในระดับต่ำ ส่วนคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย อยู่ในเกณฑ์ระดับสูง $\bar{X}=4.31$

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้ คือ

1. เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดที่ได้รับประสบการณ์การเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพเชิงบวก มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจิตสาธารณะสูงกว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดที่ไม่ได้รับประสบการณ์การเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพเชิงบวก

2. เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด หลังจาก เข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพเชิงบวก มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจิตสาธารณะ แตกต่างจากก่อนเข้าร่วม โปรแกรมการพัฒนาศักยภาพเชิงบวก ดังแสดงผลไว้ในตาราง 4.5 ถึงตาราง 4.8

ตาราง 4.5 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจิตสาธารณะระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ก่อนกลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาทัศนคติภาพเชิงบวก(pretest)

ตัวแปร	กลุ่มทดลอง (n=30)		กลุ่มควบคุม (n=30)		t	p-value
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
พฤติกรรมจิตสาธารณะ	1.95	.522	2.01	.578	5.12	.841

จากตาราง 4.5 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจิตสาธารณะระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนทำการทดลอง (Pretest) ให้กับเด็กและเยาวชนกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.6 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจิตสาธารณะระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ภายหลังจากกลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมตามรูปแบบการพัฒนาทัศนคติภาพเชิงบวก (Posttest)

ตัวแปร	กลุ่มทดลอง (n=30)		กลุ่มควบคุม (n=30)		t	p-value
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
พฤติกรรมจิตสาธารณะ	5.01	.585	2.14	.578	17.525**	.000

** $p \leq .01$

จากตาราง 4.6 แสดงว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ภายหลังจากที่กลุ่มทดลองได้เข้าโปรแกรมการพัฒนาทัศนคติภาพเชิงบวกแล้วพบว่ามีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจิตสาธารณะแตกต่างกัน โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยจิตสาธารณะสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 17.525^{**}$)

ดังนั้น สมมติฐานข้อ 1 ได้รับการยอมรับ

ตาราง 4.7 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจิตสาธารณะของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพเชิงบวก

ตัวแปร	ก่อนทดลอง (pre-test)			หลังทดลอง (post-test)			t	p-value
	n	\bar{X}	SD	n	\bar{X}	SD		
พฤติกรรมจิต สาธารณะ	30	1.95	.522	30	5.01	.585	20.916**	.000

** $p \leq .01$

จากตาราง 4.7 แสดงว่า เด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดกลุ่มทดลอง เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างก่อนที่เข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพเชิงบวก และหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพเชิงบวกแล้ว พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจิตสาธารณะแตกต่างกัน โดยที่หลังจากเข้าโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพเชิงบวกแล้ว เยาวชนกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม ฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 20.916^{**}$)

ดังนั้นสมมติฐานที่ 2 ได้รับการยอมรับ

ตาราง 4.8 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจิตสาธารณะของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังจากกลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพเชิงบวก

ตัวแปร	ก่อนทดลอง (pre-test)			หลังทดลอง (post-test)			t	p-value
	n	\bar{X}	SD	n	\bar{X}	SD		
พฤติกรรมจิต สาธารณะ	30	2.01	.578	30	2.14	.695	1.94	.064

จากตาราง 4.8 แสดงว่า เด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดกลุ่มควบคุม เมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนที่กลุ่มทดลองจะเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพเชิงบวก และหลังจากเข้าโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพเชิงบวกแล้ว พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน

6. ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมจิตสาธารณะโดยรวมและรายด้านของเด็กและเยาวชนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังทดลอง

เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยและระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กและเยาวชนกลุ่มทดลองก่อนทดลองและหลังทดลองดังแสดงให้เห็นในตาราง 4.9

ตาราง 4.9 เปรียบเทียบระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะ โดยรวมและรายด้านของเด็กและเยาวชนกลุ่มทดลองก่อนทดลองและหลังทดลอง

พฤติกรรมจิตสาธารณะรายด้าน	ก่อนการทดลอง (n=30)			หลังการทดลอง (n=30)		
	\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล
ด้านความรับผิดชอบ	2.95	.289	ต่ำ	5.01	.612	สูงที่สุด
ความมีระเบียบวินัย	4.15	.467	สูง	4.96	.675	สูง
ความกตัญญู	3.45	.498	ปานกลาง	4.98	.686	สูง
ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	2.75	.400	ต่ำ	5.32	.563	สูงที่สุด
ความฉลาดทางอารมณ์	2.30	.522	ต่ำ	4.88	.749	สูง
ความเป็นอยู่อย่างพอเพียง	2.20	.653	ต่ำ	4.94	.934	สูง
โดยรวม	1.95	.522	ต่ำที่สุด	5.01	.585	สูงที่สุด

จากตาราง 4.9 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยและระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะแต่ละด้านของเด็กและเยาวชนกลุ่มทดลอง ก่อนทดลอง (Pretest) และหลังจากทดลอง (Posttest) พบว่า คะแนนเฉลี่ยและระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะสูงขึ้นในทุกด้านหลังจากทำการทดลองแล้ว โดยคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ก่อนทดลองมีคะแนนเฉลี่ยและระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะในระดับน้อย และเมื่อหลังทดลองแล้วพบว่ามีคะแนนเฉลี่ยและระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะในระดับสูงที่สุด และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยและระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะ โดยรวม พบว่า ก่อนทดลองมีคะแนนเฉลี่ยและระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะในระดับต่ำที่สุด และเมื่อหลังจากทดลองแล้ว กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยและระดับพฤติกรรมจิตสาธารณะในระดับสูงที่สุด

7. ผลการศึกษาความพึงพอใจของเด็กและเยาวชนในกลุ่มทดลองในการเข้าร่วมกิจกรรมในโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพเชิงบวก

คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความพึงพอใจของเด็กและเยาวชนในกลุ่มทดลองในการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพเชิงบวก ดังแสดงให้เห็นจากตาราง 4.10

ตาราง 4.10 ระดับความพึงพอใจของเด็กและเยาวชนในกลุ่มทดลองที่มีต่อกิจกรรมในโปรแกรมการพัฒนาฯ แต่ละกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรม/โปรแกรมการพัฒนา ศักยภาพเชิงบวก	\bar{X}	SD	การแปลผล
กิจกรรมที่ 1	4.55	.544	ดีมาก
กิจกรรมที่ 2	4.51	.443	ดีมาก
กิจกรรมที่ 3	4.84	.454	ดีมาก
กิจกรรมที่ 4	4.25	.533	ดี
กิจกรรมที่ 5	3.55	.587	ดี
กิจกรรมที่ 6	3.84	.643	ดี
กิจกรรมที่ 7	4.63	.522	ดีมาก
กิจกรรมที่ 8	4.71	.543	ดีมาก
กิจกรรมที่ 9	4.71	.443	ดีมาก
กิจกรรมที่ 10	3.84	.522	ดี
กิจกรรมที่ 11	3.55	.553	ดี
กิจกรรมที่ 12	3.55	.443	ดี
โดยรวม	4.61	.522	ดีมาก

จากตาราง 4.10 แสดงให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพเชิงบวก มีความพึงพอใจโปรแกรม/กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพเชิงบวก โดยรวม อยู่ในระดับดีมาก (\bar{X} = 4.61) จากคะแนนเต็ม 5 ทั้งนี้ กิจกรรมที่เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกพึงพอใจในระดับดี (\bar{X} = 3.51- 4.50) ได้แก่ กิจกรรมที่ 4, 5, 6, 10, และ 11 ส่วนกิจกรรมที่เยาวชนเกิดความรู้สึกพึงพอใจในระดับดีมาก (\bar{X} = 4.51- 5.00) ได้แก่ กิจกรรมที่ 1, 2, 3, 7, 8, 9, และ 12, โดยกิจกรรมที่ 3 เรื่องจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด (\bar{X} = 4.84) อยู่ในระดับดีมาก รองลงมาคือกิจกรรมที่ 8 และ 9 เรื่อง ละคร แม่ค้า

สัมตำ และจดหมายจากเด็กชายป๋อง($\bar{X}= 4.71$) ส่วนกิจกรรมที่เขาวชนเกิดความรู้พึงพอใจอยู่ในเกณฑ์ระดับดี คือ กิจกรรมที่ 5 และ 11 ($\bar{X}= 3.55$) ซึ่งเป็นเรื่อง ระเบียบวินัยนั้นสำคัญไฉน? และ กินอยู่อย่างพอเพียงตามแนวพระราชดำริ

8. ผลการวิเคราะห์กิจกรรมในโปรแกรมการพัฒนาทัศนภาพเชิงบวก

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหารายละเอียดของแต่ละกิจกรรม ดังนี้

โปรแกรมการพัฒนาทัศนภาพเชิงบวกซึ่งเป็นแผนการจัดกิจกรรมการพัฒนาฯ ในแต่ละองค์ประกอบของการพัฒนา ผู้วิจัยมีจุดเน้นที่ให้เกิดความตระหนักในความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม ไม่เอาใจเอาเปรียบผู้อื่น ไม่ทำให้ผู้อื่นหรือสังคมเดือดร้อน ตลอดจนไม่ทำลายสาธารณะสมบัติที่เป็นทรัพย์สินของส่วนรวม โดยอยู่บนฐานคิดของการมองเขาวชนในแง่บวก และ เขาวชนทุกคนสามารถพัฒนาทัศนภาพภายในได้ด้วยตนเองประกอบด้วย การพัฒนาในเรื่อง ต่อไปนี้

1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม แบ่งออกเป็น

1.1 ความกตัญญูกตเวทิตา

1.2 ความมีระเบียบวินัย

1.3 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

1.4 ความรับผิดชอบ

2. ด้านความฉลาดทางอารมณ์

3. ด้านการใช้ชีวิตแบบพอเพียง

ปัจจัยด้านคุณธรรมจริยธรรม แบ่งออกเป็น

ปัจจัยที่ 1 ความกตัญญูกตเวทิตา ซึ่งมีรายละเอียดของเนื้อหา ดังนี้คือ

ให้เด็กและเขาวชนเกิดความรู้สึกสำนึกในบุญคุณ ไม่คิดร้ายหรือทำลายต่อบุคคล หรือสิ่งที่ให้คุณประโยชน์ และรู้จักตอบแทนต่อบุคคล เช่น พ่อแม่ หรือคนรอบข้าง หรือสิ่งอื่นที่มีบุญคุณ โดยเฉพาะสิ่งที่เป็นของส่วนรวม เช่น สิ่งแวดล้อมทั่วไป ต้นไม้ อากาศ แม่น้ำ และ อื่นๆ ความรู้สึกสำนึกในบุญคุณดังกล่าว เรียกว่าเป็นความกตัญญู อันเป็นคุณธรรมที่สำคัญในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน ซึ่งส่งผลต่อความสงบสุขในสังคม และชี้ให้เห็นโทษของความไม่รู้สำนึกในบุญคุณว่าจะส่งผลต่อตนเองและสังคมส่วนรวมอย่างไรบ้าง

ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. กิจกรรมที่ 2 กตัญญูรู้คุณสิ่งแวดล้อม
2. กิจกรรมที่ 3 จิตสำนึกเพื่อส่วนรวม
3. กิจกรรมที่ 4 กตัญญูในจินตนาการ

กิจกรรมที่ 1: ปฐมนิเทศ และการทำความรู้จักกัน

กิจกรรมนี้ เป็นการพบกันครั้งแรก ซึ่งมีวัตถุประสงค์คือเพื่อทำความรู้จักกันและสร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจกันระหว่างเด็กและเยาวชนและผู้วิจัยซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้นำกลุ่มและเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และเงื่อนไข กติกา หรือข้อตกลงร่วมกันในการเข้าร่วมกิจกรรมและทำการทดสอบก่อนเริ่มดำเนินกิจกรรม (Pretest)

ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้นำกลุ่มแนะนำตนเอง และทีมงานผู้ช่วยนักวิจัย หลังจากนั้นให้เด็กและเยาวชนแต่ละคนแนะนำตนเองเมื่อทุกคนแนะนำตนเองเสร็จแล้ว กระจายพฤติกรรมเพื่อสร้างความเป็นกันเอง ความคุ้นเคยและสร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจ

ผลจากการประเมินความพึงพอใจของเด็กและเยาวชนในกิจกรรมนี้พบว่า เยาวชนเกิดความรู้สึกไว้วางใจในตัวผู้นำกลุ่มและทีมงาน เข้าใจกติกา เงื่อนไข และวัตถุประสงค์ของการเข้าค่าย รู้สึกสนุกสนานกับการเข้าร่วมกิจกรรม ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมต่อไป และเกิดความพึงพอใจในกิจกรรมนี้ในระดับดีมาก (\bar{X} = 4.55) จากคะแนนเต็ม 5

กิจกรรมที่ 2: กตัญญูรู้คุณสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกตระหนัก และเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อม และพร้อมที่จะดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมร่วมกัน

ผู้นำกลุ่มกระจายพฤติกรรม โดยใช้กิจกรรมสั้นทนาการ เพื่อแบ่งกลุ่มๆ ละ 5คน และสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นกันเองและความไว้วางใจ หลังจากนั้นให้เยาวชนดูภาพสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลายโดยมือของมนุษย์ แล้วตั้งคำถาม

- สิ่งแวดล้อมมีคุณค่ากับพวกเราหรือไม่ อย่างไร
- เยาวชนเคยทำลายสิ่งแวดล้อม ดังภาพที่แสดงหรือไม่ถ้าเคยเยาวชนทำอย่างไร
- ผลที่เกิดจากการทำลายสิ่งแวดล้อม คืออะไรและส่งผลกระทบต่อสังคมส่วนรวมอย่างไรบ้าง
- เยาวชนจะมีวิธีการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบแทนบุญคุณสิ่งแวดล้อมนั้น ได้อย่างไร
- ถ้าเยาวชนเห็นคนอื่นทำลายสิ่งแวดล้อม เยาวชนจะทำอย่างไร

ผู้นำกลุ่มคิดว่าเยาวชนสามารถคิดได้ด้วยตนเอง และสามารถพัฒนาตนเองได้ จึงได้ให้เยาวชนอภิปรายร่วมกันภายในกลุ่มตามประเด็นดังกล่าว แล้วเขียนลงในกระดาษชาร์ต และส่งตัวแทนออกมานำเสนอ ผู้นำกลุ่มสรุปและให้ข้อคิดเพิ่มเติม โดยเฉพาะผลที่เกิดขึ้นจากการทำลายสิ่งแวดล้อมนั้น ส่งผลต่อส่วนรวมอย่างไร

จากการประเมินผลกิจกรรมในส่วนเนื้อหาพบว่า เยาวชนเกิดการเรียนรู้ที่จะดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม รู้วิธีการแสดงออกถึงความกตัญญูต่อสิ่งแวดล้อม และเข้าใจถึงผลกระทบต่อสังคมส่วนรวมที่เกิดจากการทำลายสิ่งแวดล้อม ตลอดจนรู้บทบาทของตนเองว่าถ้าเห็นคนอื่นทำลายสิ่งแวดล้อม เยาวชนควรจะทำอย่างไร และจากการประเมินในส่วนที่เป็นกระบวนการพบว่า เยาวชนเกิดความพึงพอใจ ในระดับดีมาก ($\bar{X}=4.51$) จากคะแนนเต็ม 5

กิจกรรมที่ 3: จิตสำนึกเพื่อส่วนรวม

กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เยาวชนเข้าใจความหมายของส่วนตัว และส่วนรวม และเพื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้พฤติกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบ และรู้จักดูแลรักษาของส่วนรวม ตลอดจนให้เยาวชนตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งของส่วนรวม

ผู้นำกลุ่มละลายพฤติกรรมเพื่อสร้างบรรยากาศของความไว้วางใจ และสร้างความเป็นกันเองระหว่างผู้นำกลุ่มและเยาวชนแล้วให้เยาวชนสังเกตบริเวณรอบๆ บริเวณศูนย์ฝึกและอบรมฯ เป็นกลุ่มๆ ละประมาณ 7 คน โดยใช้เวลาประมาณ 15 นาที แล้วมอบหมายงานแก่เยาวชนแต่ละกลุ่ม ดังนี้

1. ให้สังเกตและจดลงในกระดาษว่า แต่ละคนเห็นอะไรบ้างที่เป็นของส่วนรวม
2. สิ่งของส่วนรวม อะไรบ้างที่ถูกทำลาย หรือได้รับความเสียหาย

เมื่อกลับเข้าห้องอบรมฯ ให้เยาวชนนั่งเป็นกลุ่ม อยู่หลังห้อง เพื่อเตรียมวิ่งออกมาหน้าห้องเพื่อเขียนสิ่งที่ตนสังเกตเห็นลงบนกระดาษที่ผู้นำกลุ่มเตรียมไว้ เมื่อได้ยินสัญญาณและกลุ่มใดเขียนได้มากที่สุด กลุ่มนั้นเป็นผู้ชนะ และมีรางวัลให้ เมื่อหมดเวลา ผู้นำกลุ่มนับจำนวนคำ และประกาศทีมที่ชนะพร้อมให้รางวัล

หลังจากนั้นให้เยาวชนอภิปรายร่วมกัน โดยให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดและนำเสนอต่อไปว่า

1. สิ่งของส่วนรวมที่ถูกทำลาย เสียหาย เยาวชนคิดว่าเกิดจากสาเหตุใดบ้าง
2. เยาวชนจะแสดงความรับผิดชอบต่อสิ่งของส่วนรวม นั้นได้อย่างไรบ้าง

หลังจากนั้นผู้นำกลุ่มแจกสมุดบันทึกการทำความดีจิตสาธารณะ ให้เยาวชนแต่ละคน นำไปบันทึกในแต่ละวันว่าได้ทำความดีจิตสาธารณะอะไรบ้าง

ผู้นำกลุ่มสรุปกิจกรรมโดยเชื่อมโยงกับคำตอบของเยาวชน พร้อมอธิบายว่าสิ่งแวดล้อมและสิ่งของส่วนรวมได้แก่อะไรบ้าง ซึ่งได้จากคำตอบของเยาวชน ดังนั้นเยาวชนไม่ควรนำมาเป็นส่วนตัว เพราะของนั้นๆ มีประโยชน์ต่อตัวเยาวชนเองและคนอื่นๆ และเยาวชนก็เป็นเจ้าของร่วมกับคนอื่นๆ ด้วย โดยคิดว่าเยาวชนสามารถพัฒนาตนเองในเรื่องนี้ได้ และสามารถทำหน้าที่เป็นผู้สอดส่องดูแลของใช้ส่วนรวมร่วมกันได้ โดยแทรกความคิดให้กับเยาวชนว่า สิ่งของส่วนรวมนั้นๆ เป็นของที่มีประโยชน์ต่อทุกคน ดังนั้นทุกคนควรต้องรู้จักแสดงความรับผิดชอบและรู้จักดูแลรักษาของส่วนรวมด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ไม่เปิดไฟและน้ำทิ้งไว้เมื่อไม่ใช้ ไม่เผาขยะหรือไม่ทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลอง รู้จักรดน้ำต้นไม้ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน และที่ศูนย์ฝึกและอบรมด้วย เป็นต้น

จากการประเมินผลการทำกิจกรรมนี้ในส่วนเนื้อหาพบว่า เยาวชนเข้าใจความหมายของส่วนตัวและส่วนรวม เยาวชนเกิดการเรียนรู้ที่จะดูแลรักษาของส่วนรวม รู้วิธีการแสดงออกถึงความกตัญญูต่อสิ่งแวดล้อม ตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและของส่วนรวม ตลอดจนเกิดความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และในส่วนกระบวนการพบว่าเยาวชนเกิดความรู้สึกพึงพอใจกระบวนการของกิจกรรม ในระดับดีมาก ($\bar{X}=4.84$) จากคะแนนเต็ม 5

กิจกรรมที่ 4: กตัญญูในจินตนาการ

กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกตระหนักและระลึกถึงบุญคุณของพ่อแม่ หรือผู้ที่มีพระคุณ และรู้จักคิดบวกกับพ่อแม่ตนเอง ครอบครัวตัวเอง แม้ว่าจะมีหลายอย่างที่ตนไม่ชอบที่เกิดขึ้นในชีวิต แต่เมื่อมองในมุมบวก คิดบวกแล้ว จะทำให้เรารู้สึกมีความสุขและต้องการตอบแทนบุญคุณผู้มีพระคุณ ผู้นำกลุ่มละลายพฤติกรรมเพื่อสร้างบรรยากาศของความไว้วางใจ และสร้างความเป็นกันเองแล้วเปิด VCD ความกตัญญู ให้เยาวชนดู แล้วอภิปรายร่วมกัน และให้เยาวชนแต่ละคน เขียน หรือวาดรูปอะไรก็ได้ ที่สื่อถึงพระคุณของผู้ที่มีบุญคุณของตัวเอง ผู้นำกลุ่มเปิดเพลงบรรเลงคลอเบาๆ เพื่อสร้างบรรยากาศเมื่อทุกคนเขียนเสร็จแล้วให้สมาชิกแต่ละคนนำกระดาษที่ตนเขียนหรือวาดขึ้นมานำเสนอให้เพื่อนๆ ฟังว่าสิ่งที่ตนเขียนหรือวาดนั้นคืออะไรและมีความหมายต่อตัวเยาวชนอย่างไรแสดงออกถึงการมีบุญคุณอย่างไร และเราจะตอบแทนบุญคุณของท่านได้อย่างไรบ้างแล้วนำไปสู่การมีคุณธรรมด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อไป

จากการประเมินผลกิจกรรมนี้ในส่วนที่เป็นเนื้อหาพบว่า เยาวชนระลึกถึงบุญคุณของผู้มีพระคุณ และเข้าใจถึงความกตัญญูทวดเวที ซึ่งนำไปสู่ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลอื่นต่อไป ส่วนการประเมินกระบวนการพบว่าเยาวชนเกิดความรู้สึกพึงพอใจในกิจกรรม ในระดับดี($\bar{X}=4.25$) จากคะแนนเต็ม 5

ปัจจัยที่ 2 ความมีระเบียบวินัย ซึ่งมีรายละเอียดของเนื้อหา ดังนี้คือ

ความมีระเบียบวินัย เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น เป็นคุณธรรมที่สำคัญในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งโดยธรรมชาติของมนุษย์แล้วล้วนแต่มีความเห็นแก่ตัวด้วยกันทั้งสิ้น แต่คุณธรรมข้อนี้ควรปลูกฝังให้ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น เคารพในกฎ กติกาของสังคม และชี้ให้เห็นถึงประโยชน์และโทษของการขาดวินัยในสังคมว่าส่งผลต่อตนเองและส่วนรวมอย่างไรบ้าง

ประกอบด้วย 1 กิจกรรมการเรียนรู้ คือระเบียบวินัยนั้นสำคัญไฉน ?

กิจกรรมที่ 5: ระเบียบวินัยนั้นสำคัญไฉน?

กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้เรื่องความมีระเบียบวินัยในสังคม และความสำคัญของความมีระเบียบวินัยในสังคมและเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนมีระเบียบวินัยในสังคม โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

ผู้นำกลุ่มละลายพฤติกรรมก่อนเริ่มให้ความรู้ เพื่อสร้างบรรยากาศของความไว้วางใจและสร้างความเป็นกันเอง แล้วแบ่งกลุ่มสมาชิกกลุ่มละประมาณ 6 คน โดยคิดว่าเยาวชนสามารถพัฒนาตนเองให้เกิดความมีระเบียบวินัยได้ จึงได้ให้อภิปรายตามคำถามที่ผู้นำกลุ่มถาม ดังนี้

1. เยาวชนได้ทำพฤติกรรมอะไรบ้าง ทั้งที่บ้าน และที่ศูนย์ฝึกอบรมฯที่เป็นเรื่องการสร้างระเบียบวินัย และพฤติกรรมอะไรบ้างที่เป็นพฤติกรรมที่ไม่เป็นระเบียบวินัย ซึ่งได้ละเมิดสิทธิของผู้อื่น
2. เยาวชนคิดว่าพฤติกรรมอะไรบ้างที่ไม่เป็นระเบียบวินัย และสร้างปัญหาขึ้นในสังคม
3. เยาวชนคิดว่า ตนเองซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีแนวทางในการสร้างระเบียบวินัย โดยไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น อย่างไรบ้าง

หลังจากนั้นให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอให้เพื่อนๆฟัง และเยาวชนคนอื่นมีโอกาสดูแสดงความคิดเห็น และยกตัวอย่าง เช่น การจอดรถให้อยู่ในแนวที่เป็นระเบียบ การแต่งกายให้เป็นระเบียบถูกต้องกาลเทศะ การทิ้งขยะลงในถังขยะ การแยกขยะซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อม การเก็บถ้วยชามหลังจากรับประทานอาหารแล้วเพื่อคนอื่นได้มีโอกาสนั่งค่อ การยื่นเข้าคิวรอรับอาหาร ไม่ส่งเสียงดังในขณะที่เพื่อนคนอื่นกำลังเรียน หรือทำกิจกรรมที่สำคัญบางอย่างอยู่ เป็นต้น

จากการประเมินผลการทำกิจกรรมนี้ในส่วนเนื้อหาพบว่า เยาวชนเกิดการเรียนรู้เรื่องความมีระเบียบวินัย เข้าใจความสำคัญของความมีระเบียบวินัยในสังคม ได้เรียนรู้ถึงการแสดงพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมีระเบียบวินัยในสังคมโดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ส่วนการประเมินกระบวนการพบว่า เยาวชนเกิดความรู้สึกพึงพอใจ ในระดับดี ($\bar{X} = 3.55$) จากคะแนนเต็ม 5

ปัจจัยที่ 3 ความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ ซึ่งมีรายละเอียดของเนื้อหา ดังนี้คือ

ความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ เป็นการกระทำที่แสดงออกถึงการมีน้ำใจ การเสียสละ การแสดงความเอื้ออาทรต่อกัน ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น เป็นการกระทำเพื่อส่วนรวม เป็นคุณธรรมที่สำคัญในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคม และส่งผลต่อความสงบสุขของสังคม เพราะหากคนในสังคมมีความเห็นแก่ตัว ไม่รู้จักแบ่งปัน คำนี้ถึงเฉพาะแต่ผลประโยชน์ของตนเองเท่านั้น ก็อาจจะทำให้เกิดความเดือดร้อนขึ้น ดังนั้น การที่คนเรารู้จักแบ่งปัน เสียสละ และมีจิตอาสา เราจะต้องปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ให้เกิดขึ้น ประกอบด้วย 2 กิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่

1. กิจกรรมที่ 6 เกะกันไว้เถิด
2. กิจกรรมที่ 7 ความรักและความสุขเกิดจากการให้

กิจกรรมที่ 6: เกะกันไว้เถิด

กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เยาวชนรู้จักคุณค่าของการให้ การไม่เห็นแก่ตัว และการเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น

ขั้นตอนนี้ผู้นำกลุ่มละลายพฤติกรรมสมาชิกเพื่อสร้างบรรยากาศของความไว้วางใจ และเป็นกันเอง และคิดว่าเยาวชนสามารถพัฒนาตนเองได้ ผู้นำกลุ่มถามเยาวชนว่ารู้จัก “เกะ” หรือไม่ เกะมีลักษณะอย่างไร แล้ว ให้เยาวชนแบ่งกลุ่มเท่า ๆ กัน ประมาณกลุ่มละ 8 คน หลังจากนั้น แจกกระดาษหนังสือพิมพ์ 1 แผ่นให้แต่ละกลุ่มผู้นำกลุ่มอธิบายคิดว่า กระดาษที่สมาชิกได้รับเปรียบเสมือนเกะ 1 เกะที่ทุกคนต้องอยู่ร่วมกันบนกระดาษให้ได้เมื่อผู้นำกลุ่มส่งสัญญาณ ให้สมาชิกขึ้นไปยืนบนกระดาษพร้อมกันทั้งกลุ่ม โดยสมมติว่าเกิดน้ำท่วมโลก พื้นที่เกะเล็กลงเรื่อย ๆ ให้นักเรียนพับกระดาษให้เหลือพื้นที่ครึ่งหนึ่ง แล้วให้สมาชิกทั้งกลุ่มขึ้นไปยืนบนกระดาษที่มีขนาดเล็กลงครึ่งหนึ่งกลุ่มใดที่ไม่สามารถให้สมาชิกยืนบนกระดาษได้ครบทุกคนถือว่าแพ้ ให้กลุ่มนั้นนั่งลงและสังเกตเพื่อน ๆ กลุ่มที่ยังอยู่ในกิจกรรม ผู้นำกลุ่มทำซ้ำ ขั้นตอนที่ 5-8 จนกระทั่งกระดาษมีขนาดเล็กลงเหลือ $\frac{1}{4}$ กลุ่มที่ยังยืนเกาะกันไว้ได้ถือว่าชนะและตั้งคำถามในประเด็นต่อไปนี้

1. การยืนบนกระดาษครั้งที่ 1 2 และ 3 ทำให้สมาชิกรู้สึกแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
2. สำหรับกลุ่มที่ยืนบนกระดาษไม่ได้เมื่อกระดาษมีขนาดเล็กลง เป็นเพราะอะไร และสมาชิกในกลุ่มนั้น ๆ รู้สึกอย่างไร
3. สำหรับกลุ่มที่ยืนอยู่ได้จนถึงรอบสุดท้ายเป็นเพราะอะไรและเยาวชนในกลุ่มนั้น ๆ รู้สึกอย่างไร

4. มีเยาวชนคนใดบ้างที่ต้องรับภาระหนักกว่าคนอื่น ๆ ในการพุงเพื่อนในกลุ่มให้อยู่บนกระดานด้วยกันได้เยาวชนคนนั้นรู้สึกอย่างไร

5. มีเยาวชนคนใดบ้างที่มีเพื่อนช่วยพุง หรือได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนเยาวชนคนนั้นรู้สึกอย่างไร เมื่อทำกิจกรรมเสร็จแล้วผู้นำกลุ่มถามเยาวชนว่าได้ข้อคิดอะไรจากการทำกิจกรรมนี้ ให้แต่ละกลุ่มเขียนลงในกระดาษฟลิปชาร์ต แล้วส่งตัวแทนออกมานำเสนอโดยผู้นำกลุ่มสรุปบทเรียนโดยเชื่อมโยงกับคำตอบของสมาชิกและเรื่องจิตสาธาณะว่า การอยู่ร่วมกันในสังคมหรือชุมชน การช่วยเหลือผู้อื่น หรือการพึ่งพาอาศัยเป็นสิ่งจำเป็น โดยเปรียบเทียบกระดาษเป็น เสมือนสังคมหนึ่ง ถ้าหากคนที่อยู่บนกระดานมุ่งแต่จะหาที่ยืนสำหรับตนเองไม่ร่วมกันคิดวางแผน หรือรู้จักแบ่งปัน สังคมจะดำรงอยู่ไม่ได้ในทางตรงกันข้ามหากสมาชิกในกลุ่มมีความเอื้อเพื่อ พึ่งพาอาศัยกัน และรู้จักยอมสละความสุขสบายของตนเองเพื่อผู้อื่นบ้าง สังคมนั้นจะฟันฝ่าอุปสรรคร่วมกันไปได้

ผลจากการประเมินการทำกิจกรรมในส่วนเนื้อหาพบว่า เยาวชนรู้จักคุณค่าของการให้และการเสียสละโดยไม่หวังผลตอบแทน เยาวชนเรียนรู้ที่จะแสดงพฤติกรรมเอื้อเพื่อต่อผู้อื่น และรู้ถึงโทษของความเห็นแก่ตัว ส่วนการประเมินกระบวนการพบว่า เยาวชนเกิดความรู้สึกพึงพอใจในระดับดี ($\bar{X}=3.84$) จากคะแนนเต็ม 5

กิจกรรมที่ 7: ความรักและความสุขเกิดจากการให้

กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้และเข้าใจคุณค่าของการให้ การไม่เห็นแก่ตัว ความเอื้อเพื่อเพื่อแผ่ช่วยเหลือผู้อื่น

เมื่อผู้นำกลุ่มละลายพฤติกรรมเพื่อสร้างบรรยากาศของความไว้วางใจและเป็นกันเองแล้วให้ตัวแทนเยาวชนออกมาอ่านข้อความเรื่อง “ความรักและความสุขเกิดจากการให้” เมื่ออ่านจบแล้ว ตั้งคำถามให้เยาวชนในห้องร่วมกันอภิปราย

1. เยาวชนคิดอย่างไรกับข้อความนี้
2. ถ้าเยาวชนเป็นปิ่น เยาวชนจะตอบแม่ว่าอย่างไร
3. เยาวชนจะทำเหมือนปิ่นหรือไม่ อย่างไร
4. เยาวชนคิดว่าการช่วยเหลือผู้อื่นจะทำให้มีความสุขหรือไม่ เพราะเหตุใด
5. เยาวชนเคยมีประสบการณ์ทำหน้าที่เป็นพลเมืองที่ดีหรือไม่ เช่นอะไรทำแล้วรู้สึกอย่างไรการทำเช่นนี้เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมอย่างไร

ผู้นำกลุ่มให้เยาวชนแต่ละกลุ่มเขียนลงในกระดาษฟลิปชาร์ต และออกมานำเสนอให้กลุ่มฟัง

หลังจากนั้นผู้นำกลุ่มสรุปประเด็น “ความสุขเกิดจากการให้” โดยการเชื่อมโยงกับคำตอบของนักเรียน ว่า คนเราไม่จำเป็นต้องใช้เงินเพียงอย่างเดียวในการทำให้เกิดความสุข เพียงเราหยิบยื่นความช่วยเหลือ มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่คนรอบข้าง ได้รอยยิ้มและได้คำขอบคุณกลับมา เราก็สามารถมีความสุขได้เช่นกัน และชี้ให้เยาวชนเห็นถึงความสำคัญของการเป็นพลเมืองที่ดี โดยมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และรู้จักให้โดยไม่หวังผลตอบแทน

ผลจากการประเมินเนื้อหาของกิจกรรมนี้พบว่า เยาวชนเข้าใจคุณค่าของการให้โดยไม่หวังผลตอบแทน และตระหนักถึงความสำคัญของการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อสังคมส่วนรวม ส่วนการประเมินกระบวนการพบว่าเยาวชนเกิดความรู้สึกรักฟังพอใจในระดับดีมาก ($\bar{X}=4.63$) จากคะแนนเต็ม 5

ปัจจัยที่ 4 ความรับผิดชอบ ซึ่งมีรายละเอียดของเนื้อหา ดังนี้

ความรับผิดชอบ เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึง การยอมรับในสิ่งที่ตนได้กระทำลงไป ทั้งในด้านดีและไม่ดี ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจอย่างระมัดระวัง ซึ่งในทุกสังคมที่แต่ละคนมีบทบาทและหน้าที่แตกต่างกัน ดังนั้นการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เข้าใจซึ่งกันและกัน ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และพร้อมที่จะยอมรับในการกระทำของตน สมาชิกที่อยู่ในสังคมควรจะต้องเข้าใจความรับผิดชอบในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ อย่างมีความรับผิดชอบ เคารพในกฎเกณฑ์ กติกา ของสังคม ไม่ทำให้สังคมหรือคนอื่นเดือดร้อนจากการกระทำของตนเอง ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ 2 กิจกรรม ได้แก่

1. กิจกรรมที่ 8 ละคร “แม่ค้าส้มตำ”
2. กิจกรรมที่ 9 จดหมายจากเด็กชายป๋อง

กิจกรรมที่ 8: ละคร “แม่ค้าส้มตำ”

กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เยาวชนเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ตามอาชีพของตนอย่างรับผิดชอบ ต่อสังคมส่วนรวมและเกิดการเรียนรู้ว่าทุกอาชีพ และทุกหน้าที่ มีความสำคัญต่อสังคมส่วนรวม

ผู้นำกลุ่มมอบหมายให้เยาวชน 1 กลุ่ม เตรียมเล่นละครเรื่อง “แม่ค้าส้มตำ” ตามบทที่มอบให้โดยคิดว่าเยาวชนสามารถทำได้ และให้เยาวชนออกมาแสดงหน้าห้องเพื่อให้เพื่อนในชั้นรับรู้บทพร้อมกัน หลังจากละครจบ ผู้นำกลุ่มตั้งคำถามเพื่อให้เยาวชนอภิปรายร่วมกันในประเด็นต่อไปนี้

1. เยาวชนมีความรู้สึกอย่างไรกับละครที่จบไป
2. เยาวชนคิดว่าแก้วเป็นคนอย่างไร และพีศรีเป็นคนอย่างไร
3. ทำไมพีศรีจึงทำเช่นนั้น

4. หากเขาวิชานเป็นแก้ว เขาวิชานจะทำอย่างไรที่แก้วทำหรือไม่
5. หากแม่ค้าส้มตำทุกคนเป็นแบบพี่ศรี จะเกิดอะไรขึ้นต่อสังคม
6. เขาวิชานเห็นด้วยกับพี่ศรีที่บอกว่า “แก้วคงเป็นแม่ค้าไม่ได้” หรือไม่เพราะเหตุใด
7. ถ้าเขาวิชานเป็นแม่ของแก้ว เขาวิชานจะสอนแก้วอย่างไร

ผู้นำกลุ่มให้เขาวิชานแบ่งกลุ่มเพื่อระดมสมอง และให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอเพื่อให้เพื่อน ๆ คนอื่น ๆ ช่วยกันอภิปรายแนวความคิดของแต่ละกลุ่ม

เมื่อเสร็จกิจกรรมผู้นำกลุ่มสรุปเชื่อมโยงคำตอบของสมาชิกและอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้สมาชิกเข้าใจถึงการกระทำหน้าที่ตามอาชีพของแต่ละคนนั้นต้องมีความรับผิดชอบในหน้าที่ เพราะทุกหน้าที่มีความสำคัญต่อส่วนรวม ต้องไม่เห็นแก่เงินมากเกินไป จนทำให้ขาดความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างปัญหาในสังคม

ผลจากการประเมินเนื้อหาของกิจกรรมนี้พบว่า เขาวิชานเข้าใจบทบาท หน้าที่ตามอาชีพที่รับผิดชอบ เกิดการเรียนรู้เรื่องความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เข้าใจถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสังคมหากไม่ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย ส่วนการประเมินกระบวนการพบว่าเขาวิชานเกิดความรู้ที่พึงพอใจในกิจกรรมในระดับดีมาก ($\bar{X}=4.71$) จากคะแนนเต็ม 5

กิจกรรมที่ 9: จดหมายจากเด็กชาย ป้อง

กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เขาวิชานเข้าใจถึงการกระทำบทบาทหน้าที่ตามอาชีพของตนอย่างรับผิดชอบและเพื่อให้เขาวิชานตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม

ผู้นำกลุ่มเกริ่นถึงความหมายของ “ฮีโร่” ซึ่งหมายถึงบุคคลที่เราชื่นชมและยึดถือเป็นต้นแบบ แล้วถามเขาวิชานว่า มี “ฮีโร่ในดวงใจหรือไม่” พร้อมให้เหตุผลว่าเพราะอะไร หลังจากนั้นผู้นำกลุ่มอ่านจดหมายเรื่อง “จดหมายจากเด็กชายป้อม” ซ้ำ ๆ และขอให้เขาวิชานตั้งใจฟังเมื่ออ่านจบแล้ว ตั้งคำถามให้เขาวิชานคิดและอภิปรายร่วมกัน

1. เขาวิชานคิดอย่างไรกับจดหมายของเด็กชายป้อมที่ได้ฟังจบไป
2. เขาวิชานคิดว่าเด็กชายป้อมรู้สึกอย่างไรต่อพ่อของเขา เพราะเหตุใด
3. คนขับรถสองแถวที่ดีแตกต่างจากคนขับรถสองแถวที่ไม่ดีอย่างไร (ผู้นำกลุ่มจับประเด็นบนกระดาษฟลิปชาร์ต โดยแบ่งเป็นหัวข้อ “คนขับรถที่ดี” และ “คนขับรถที่ไม่ดี” เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบข้อแตกต่างได้ชัดเจน)

4. คนขับรถที่ไม่ดี ส่งผลกระทบต่อสังคมส่วนรวมอย่างไร

หลังจากนั้นให้เขาวิชานเขียนข้อความเกี่ยวกับอาชีพที่ตนอยากเป็นในอนาคต

ถ้าโตขึ้นฉันได้เป็น (อาชีพ)

ฉันจะ

ฉันจะไม่

โดยผู้นำกลุ่มเน้นว่าให้เยาวชนเขียนสิ่งที่จะทำ และจะไม่ทำให้มากที่สุดเท่าที่จะคิดได้แล้วให้ปลัด
กันอ่านจนครบทุกคน และให้เยาวชนเก็บกระดาษแผ่นนี้ไว้เพื่อเป็นแรงบันดาลใจเมื่อโตขึ้น ผู้นำกลุ่มเปิด
เพลง “หนูอยากเป็นอะไร” และแจกเนื้อเพลงให้เยาวชนหัดร้องตามเพื่อสร้างบรรยากาศ

ผู้นำกลุ่มสรุปอีกครั้งโดยเชื่อมโยงคำตอบของเยาวชนกับการให้ข้อคิดในการปลูกฝังจิตสำนึก
ความรับผิดชอบในงานอาชีพที่ตนอยากทำในอนาคตว่าทุกอาชีพมีความสำคัญต่อสังคมเท่าเทียมกัน ไม่มี
อาชีพไหนที่ด้อยค่า トラบใดที่บุคคลในอาชีพนั้น ๆ ทำหน้าที่ของตนอย่างถูกต้องและอย่างรับผิดชอบต่อ
สังคมส่วนรวม หากบุคคลใดไม่ทำหน้าที่ของตนเองก็จะเกิดผลกระทบต่อสังคม เช่น เป็นหมอ แต่
ปฏิเสธที่จะรักษากันไข้ที่ยากจน หรือเป็นนายกรัฐมนตรี้แต่เห็นแก่เงินติดสินบนจึงเกิดการคอร์รัปชั่น หรือ
เป็นคนขับรถสองแถว แต่เห็นแก่เงินจึงขับรถด้วยความรวดเร็วไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้โดยสาร ซึ่ง
อาจจะทำให้เกิดอุบัติเหตุและมีผลทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา เป็นต้น

จากการประเมินผลในส่วนเนื้อหาของกิจกรรมนี้ พบว่า เยาวชนตระหนักถึงความสำคัญของความ
รับผิดชอบต่ออาชีพที่ตนอยากเป็น เข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมถ้าคนขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่
ส่วนการประเมินกระบวนการพบว่าเยาวชนเกิดความรู้สึกพึงพอใจกิจกรรมในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.71$)
จากคะแนนเต็ม 5

ปัจจัยที่ 5 ความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งมีรายละเอียดของเนื้อหาของกิจกรรม ดังนี้

ในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่น อย่างสร้างสรรค์และมีความสุข มีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ
ด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง มีทักษะ
ในการแก้ปัญหาอย่างมีสติ รู้จักเห็นใจผู้อื่น ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น และส่งผลต่อการดำเนิน
ชีวิตอย่างมีความสุข ดังนั้นเยาวชนที่อยู่ในสังคมควรได้รับการปลูกฝังในเรื่องนี้ จะส่งผลทำให้เกิดสันติ
สุข และไม่ทำให้คนอื่นในสังคมได้รับความเดือดร้อน และสามารถทำให้ลดปัญหาสังคมได้ในที่สุด
ประกอบด้วย กิจกรรมที่ 10 การจัดการอารมณ์ของตน

กิจกรรมที่ 10: การจัดการอารมณ์ของตน

กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกได้เรียนรู้ปัญหาและเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้น และเพื่อให้สมาชิกมีขั้นตอนในการแก้ปัญหาได้อย่างมีสติ และเป็นบุคคลที่สงบ มั่นคง ไม่วิตกกังวลจนเกินเหตุเกิดการเรียนรู้การควบคุมอารมณ์และจัดการอารมณ์ของตนเอง ไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อนจากการกระทำของตนเอง

ผู้นำกลุ่มจัดโต๊ะเป็นวงกลมให้สมาชิกนั่งหันหน้าเข้าหากัน เพื่อเยาวชนแต่ละคนในกลุ่มจะได้เรียนรู้ปัญหาของกันและกัน และสามารถช่วยกันแนะนำการแก้ปัญหาในทางที่ถูกต้องเหมาะสม ได้ ผู้นำกลุ่มแจกใบกิจกรรม “ฝึกการจัดการกับอารมณ์ของตน” ให้สมาชิกแต่ละคนพิจารณาและทำลงในใบกิจกรรมนั้นหลังจากที่ทุกคนทำเสร็จแล้ว ให้แต่ละคนนำเสนอ อภิปราย และแสดงความคิดเห็นร่วมกันในแต่ละเหตุการณ์ ก่อนปิดกลุ่มได้เปิดเพลงบรรเลง ให้เยาวชนนั่งสงบนิ่งหลับตา และรับรู้ถึงอารมณ์และความรู้สึกของตนเองถึง ในอดีตที่ผ่านมาว่าทำพฤติกรรมอะไรบ้างที่ส่งผลให้สังคมเดือดร้อนจากการกระทำของตนเอง และให้สัญญากับตนเองว่าต่อไปจะไม่ทำพฤติกรรมเช่นนั้นอีก ซึ่งผู้นำกลุ่มโน้มน้าวให้เยาวชนสัญญากับตนเองว่าสิ่งใดที่ตนเองเคยทำในอดีตแล้วมีผลให้สังคมหรือคนอื่นได้รับความเดือดร้อนตนเองจะต้องไม่ทำพฤติกรรมเช่นนั้นอีก

ผู้นำกลุ่มสรุปแนวทางการจัดการอารมณ์ของตนเองในแนวทางที่เหมาะสมให้กับเยาวชนฟัง โดยเชื่อมโยงกับคำตอบของเยาวชน เพื่อที่จะได้เรียนรู้ในสิ่งที่ถูกต้องและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและให้ข้อคิด เกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากการไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ว่าเกิดผลเสียอย่างไรต่อสังคม และต่อตนเองและครอบครัวของตนเองอย่างไร

จากการประเมินผล ในส่วนเนื้อหาของกิจกรรมนี้พบว่า เยาวชนเข้าใจปัญหาของตนเอง และเกิดการเรียนรู้ขั้นตอนในการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม เกิดการเรียนรู้การควบคุมอารมณ์ตนเองและจัดการอารมณ์ตนเองได้อย่างเหมาะสม โดยไม่ทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนจากการกระทำของตนเองและจากการประเมินกระบวนการกิจกรรมพบว่า เยาวชนเกิดความรู้สึกพึงพอใจในระดับดี ($\bar{X} = 3.84$) จากคะแนนเต็ม 5

ปัจจัยที่ 6 การใช้ชีวิตแบบพอเพียง ซึ่งมีรายละเอียดของเนื้อหากิจกรรม ดังนี้

การใช้ชีวิตแบบพอเพียงเป็นลักษณะของบุคคลที่แสดงถึงความพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ซึ่ง ศ.ดร.ดวงเดือน พันธุมนาวิน ได้แปลงให้เป็นกลุ่มจิตลักษณะ 3 ด้าน คือด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันตน และด้านการรับรู้คุณค่าที่ดี ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญ ที่ควรปลูกฝังให้กับเด็กและเยาวชน เพราะถือว่าเป็นแบบอย่างที่ดีที่ควรถือปฏิบัติ การรู้จักความพอดี ความพอประมาณ ในการใช้ชีวิต รู้สึกพึงพอใจในสิ่งตนมีอยู่ รู้จักประหยัด และรู้คุณค่าของสิ่งของต่างๆ เป็นเรื่องที่สำคัญในการสร้างนิสัยที่เป็นอยู่อย่างพอเพียง จะไม่ทำให้เกิดการดิ้นรนแบบเห็นแก่ตัว และขาดสติ ไม่เอาเปรียบสังคมและผู้อื่น ประกอบด้วย กิจกรรมที่ 11 กินอยู่อย่างพอเพียงตามแนวพระราชดำริ

กิจกรรมที่ 11 : กินอยู่อย่างพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ

กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อฝึกให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้เรื่องการกินอยู่อย่างพอเพียง ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเพื่อให้ตระหนักถึงการใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือยจะนำไปสู่ปัญหาสังคมอะไรบ้างตามมา

ผู้นำกลุ่มเปิด VCD เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หลังจากนั้นแบ่งกลุ่มเยาวชนกลุ่มละ 5 คน อภิปราย ใน เรื่องต่อไปนี้

1. หลังจากดู VCD จบแล้ว มีความคิดอะไรเกิดขึ้นบ้าง
2. แต่ละกลุ่มสามารถนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาประยุกต์ใช้กับตนเองอย่างไรบ้าง
3. ปัญหาที่เกิดจากการใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือยนั้น นำไปสู่ปัญหาสังคมที่สำคัญอะไรบ้าง
4. เยาวชนมีวิธีป้องกันปัญหาการใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือยอย่างไร

เมื่อเสร็จแล้วให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอ และผู้นำกลุ่มสรุปโดยเชื่อมโยงกับคำตอบของเยาวชนในแต่ละกลุ่ม และเน้นย้ำให้เห็นโทษของของการใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือยว่านำไปสู่การเกิดปัญหาสังคมได้อย่างไร และมีแนวทางป้องกันปัญหา โดยเน้นให้เยาวชนรับแนวคิดการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงไปปฏิบัติ และเดินรอยตามแนวพระราชดำริ

จากการประเมินผลเนื้อหาของกิจกรรมนี้พบว่า เยาวชนเกิดความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้เรื่องการใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือยแล้วนำไปสู่การเกิดเป็นปัญหาสังคมได้ และเยาวชนรู้วิธีป้องกันปัญหาการใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย ตลอดจนตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ใน

ส่วนการประเมินกระบวนการพบว่าเยาวชนเกิดความรู้สึกพึงพอใจกิจกรรมในระดับดี(\bar{X} = 3.55)จากคะแนนเต็ม 5

กิจกรรมที่ 12: แห่งความประทับใจ

กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกให้เยาวชนรู้สึกมั่นใจในตนเองและเห็นคุณค่าในตนเองมากยิ่งขึ้น รู้จักการสร้างความประทับใจและความรู้สึกไว้วางใจให้กับผู้อื่น และเพื่อฝึกให้เยาวชนรู้จักมองโลกในแง่ดีตลอดจนรู้จักการให้กำลังใจซึ่งกันและกันในฐานะเป็นเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

ผู้นำกลุ่มแบ่งกลุ่มเยาวชนออกเป็น 3 กลุ่มเท่าๆกัน แล้วนั่งเป็นวงกลมให้เยาวชนแต่ละคนผลัดกันออกมาอยู่กลางวง คนที่อยู่กลางวงให้หลับตา(เปิดเพลงให้กำลังใจ)ให้เยาวชนแต่ละคนผลัดกันเข้าไปหาผู้ที่อยู่ตรงกลางวง โดยค้นหาข้อดีของเขา แล้วแสดงออกต่อผู้ที่อยู่ตรงกลางวงโดยการพูดหรือสัมผัส หรือโอบกอด ที่เป็นการสร้างความประทับใจให้กับสมาชิกที่อยู่กลางวง แล้วทุกคนผลัดกันออกมาอยู่กลางวงจนกระทั่งครบทุกคน

ผู้นำกลุ่มสรุปและให้ข้อคิดในการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยให้เรียนรู้ที่จะแสดงพฤติกรรมที่ดีๆ ต่อกัน เห็นใจซึ่งกันและกัน ไม่เอาเปรียบกัน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม และสิ่งของที่เป็นของส่วนรวมร่วมกัน มีความกตัญญูกตเวทีต่อทั้งบุคคลและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเรียนรู้ในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างมีสติ มีกำลังใจมองโลกในแง่ดีตามความเป็นจริง

จากการประเมินผลเนื้อหาของกิจกรรมนี้พบว่า เยาวชนเกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้น รู้สึกไว้วางใจผู้อื่น มองโลกในแง่ดี รู้จักให้กำลังใจตนเองเป็นและให้กำลังใจผู้อื่นเป็นด้วย ในส่วนการประเมินกระบวนการของกิจกรรมพบว่าเยาวชนเกิดความรู้สึกพึงพอใจในระดับดีมาก (\bar{X} = 4.55) จากคะแนนเต็ม 5

กิจกรรมที่ 13 : พิธีปิด และปัจฉิมนิเทศ

กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อปิดค่ายอบรม “Hi Plus : เยาวชน คนดี มีจิตสาธารณะ ” และเพื่อทำ Posttest ในขั้นตอนนี้ผู้นำกลุ่มขออาสาสมัคร 3 คน โดย คนที่ 1 คน ออกมาสรุปข้อคิดที่ได้รับจากการทำกิจกรรมในวันแรก คนที่ 2 สรุปข้อคิดที่ได้รับจากการทำกิจกรรมในวันที่ 2 และคนที่ 3 สรุปข้อคิดที่ได้รับจากการทำกิจกรรมในวันที่ 3 เพื่อให้เพื่อนๆ คนอื่น ๆ ฟัง และ กิจกรรมเหล่านั้น ทำให้เยาวชนได้รับข้อคิดที่เป็นประโยชน์อะไรบ้างเพื่อนคนอื่นๆ สามารถพูดเสริมได้

1. ผู้นำกลุ่มสรุปภาพรวมทั้งหมดโดยเชื่อมโยงข้อคิดของนักเรียนทั้ง 2 คน
2. พิธีปิด ประธานในพิธีให้ข้อคิดในการดำเนินชีวิต แจกเกียรติบัตร และถ่ายรูปร่วมกัน
3. ให้เยาวชนทุกคนทำแบบวัดจิตสาธารณะ (Posttest) และแบบประเมินกิจกรรมการเข้าร่วมค่ายอบรม ในครั้งนี้ และทำสัญญาใจตนเองว่าจะตั้งใจฝึกร่วมในศูนย์ฝึกฯ แห่งนี้ และเมื่อออกไปจะไม่ทำผิดซ้ำอีก และจะเป็นคนดีของสังคมอย่างแน่นอน ตลอดจนไม่ทำให้พ่อแม่ และครอบครัวต้องเสียใจเพราะเกิดจากการทำพฤติกรรมที่ไม่ดีของเรา

หมายเหตุ การประเมินผลกิจกรรม คะแนนเต็ม 5 โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย ที่มีค่าระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึงกิจกรรมนั้นอยู่ในระดับที่ไม่ดีเลย

คะแนนเฉลี่ย ที่มีค่าระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึงกิจกรรมนั้นอยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง

คะแนนเฉลี่ย ที่มีค่าระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึงกิจกรรมนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย ที่มีค่าระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึงกิจกรรมนั้นอยู่ในระดับดี

คะแนนเฉลี่ย ที่มีค่าระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึงกิจกรรมนั้นอยู่ในระดับดีมาก

นอกจากนี้ จากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพิ่มเติม โดยใช้คำถามปลายเปิด เกี่ยวกับความรู้สึกของเยาวชนก่อนเข้าอบรม ขณะเข้าอบรม และหลังจากเข้าอบรม ตลอดจนประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมใน โครงการ Hi-Plus: “เยาวชนคนดี มีจิตสาธารณะ” สรุปได้ดังนี้

ความรู้สึกของเยาวชนก่อนเข้าค่าย

จากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นแบบสอบถามปลายเปิดถามความรู้สึกของเด็กและเยาวชนกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน พบว่า ก่อนเข้าค่ายอบรมนี้ เด็กและเยาวชนฯ ส่วนใหญ่ มีความรู้สึกตื่นเต้น กลัวอาย และไม่กล้าแสดงออก เด็กและเยาวชนฯ บางส่วน รู้สึกดีและมีความต้องการปรับปรุงนิสัยตัวเองให้ดีขึ้นกว่าเดิม และดีใจที่ได้มีโอกาสเข้าร่วมในโครงการนี้

ความรู้สึกของเยาวชนระหว่างเข้าค่าย

ในระหว่างเข้าค่ายฝึกร่วมครั้งนี้ เด็กและเยาวชนฯ ส่วนใหญ่รู้สึกสนุก มีความสุขในการทำกิจกรรม กล้าแสดงออก รู้สึกปลอดภัยเมื่อได้เล่าเรื่องและระบายความในใจ ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนๆ และวิทยากร เกิดความรู้สึกประทับใจทั้งในตัวผู้นำกลุ่มและวิทยากรกลุ่มย่อย ซึ่งให้ความเป็นกันเอง ให้กำลังใจ และให้ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ ทำให้ไม่อยากให้อาจารย์ผู้สอนยุติลง

นอกจากนี้เยาวชนฯ ยัง เกิดการเรียนรู้หลายเรื่อง เกี่ยวกับการทำความดี โดยไม่หวังผลตอบแทน การให้ความสำคัญกับสิ่งของที่เป็นของส่วนรวมไม่นำมาเป็นของตน รู้จักดูแลทรัพย์สินที่เป็นสาธารณะสมบัติ การตระหนักถึงพฤติกรรมที่กระทำแล้วส่งผลทำให้สังคมส่วนรวมได้รับความเดือดร้อน เป็นต้น

ความรู้สึกของเยาวชนหลังจากเข้าค่าย

เยาวชนรู้สึกเกิดกำลังใจมากขึ้น ในการทำความดี และรู้สึกผิดในการกระทำที่ผ่านมาที่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน ดังนั้นจึงต้องการให้มีกิจกรรมแบบนี้อีกต่อไป

จากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด ตามความรู้สึกของเยาวชนฯดังกล่าว จะเห็นได้ว่า เด็กและเยาวชนฯที่เข้ากลุ่มทดลอง ซึ่งได้รับโปรแกรมการพัฒนาทัศนภาพเชิงบวกนั้น ก่อนเข้าค่ายอบรม เด็กและเยาวชนฯรู้สึกตื่นเต้น ไม่กล้าแสดงออก และมีความรู้สึกที่ต้องการปรับปรุงนิสัยตนเอง ดังนั้นในระหว่างเข้าอบรม จึงทำให้เด็กและเยาวชนฯ ให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วยความเต็มใจ จึงน่าจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี ง่ายต่อการปลูกฝังความรู้ และพฤติกรรมใหม่ และหลังจากเข้าค่ายอบรมแล้วทำให้เยาวชนฯ มีกำลังใจในการทำความดี และรู้สึกผิดต่อการกระทำของตนที่ผ่านมา

ประโยชน์ที่เยาวชนได้รับจากการเข้าร่วมค่ายฝึกอบรมครั้งนี้ คือ

จากการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า เด็กและเยาวชนฯ กลุ่มทดลอง ให้ข้อมูลว่า กิจกรรมนี้ทำให้ได้รับประโยชน์ ซึ่งสรุปในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านความรู้สึกหรือเจตคติ

เด็กและเยาวชนฯมีความรู้สึกที่ดีทั้งต่อตนเอง เพื่อน ผู้นำกลุ่มและวิทยากรกลุ่มย่อยซึ่งเป็นผู้ช่วยผู้นำกลุ่ม เยาวชนฯมีความรู้สึกที่ดีต่อกิจกรรมโดยเกิดความพึงพอใจในทุกกิจกรรม เกิดความรู้สึกทางบวกต่อการดำเนินชีวิตต่อไป

ด้านความรู้ที่ได้รับ

เด็กและเยาวชนฯ ได้รับความรู้มากมาย เช่น การทำความดีได้โดยไม่จำเป็นต้องมีเงินมาก การรักษาสมาบัติของส่วนรวม และไม่นำมาเป็นของส่วนตน การให้ความสำคัญกับประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน การช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน มีน้ำใจ เสียสละต่อสังคม เห็นใจผู้อื่น มีจิต

เมตตา รู้จักแบ่งปัน ไม่ทำพฤติกรรมใดๆที่เป็นเหตุให้สังคมเดือดร้อน ตลอดจนได้ความรู้เรื่องการใช้ชีวิตแบบพอเพียง มีสติในการใช้จ่าย และรู้จักการรอคอย เป็นต้น

ด้านพฤติกรรมการแสดงออก

เด็กและเยาวชนฯ ให้สัญญาต่อทุกคนในกลุ่มว่า จะทำตนเป็นคนดีของสังคม ไม่ทำให้สังคมส่วนรวมได้รับความเดือดร้อน เป็นคนที่มีจิตสาธารณะ คำนึงถึงส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ไม่ลักทรัพย์ ไม่เอาของของผู้อื่นมาเป็นของตน รู้จักการใช้ชีวิตแบบพอเพียง มีสติ และรู้จักแบ่งปันผู้อื่น ดูแลรักษาสีงแวดล้อมและทรัพย์สินส่วนรวม เป็นต้น

จากการให้ข้อมูลของเยาวชนฯ ดังกล่าว จะเห็นได้ว่า เยาวชนฯ รายงานตนเองว่าได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในด้านเจตคติ ความรู้และการแสดงออกของพฤติกรรม อันเป็นผลมาจากโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพเชิงบวก

9. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการติดตามผลของการใช้โปรแกรมการพัฒนาศักยภาพเชิงบวก

จากการติดตามผล คณะผู้วิจัยได้ทำการติดตามผลการใช้โปรแกรมการพัฒนาศักยภาพเชิงบวก เพื่อตรวจสอบว่า หลังจากเยาวชนกลุ่มทดลอง เข้าร่วมกิจกรรมตามโปรแกรมฯ ไปแล้ว 1 เดือน พฤติกรรมจิตสาธารณะของเยาวชนยังคงงทนอยู่หรือไม่ ดังนั้นการติดตามผลนี้ ผู้วิจัยใช้การเก็บข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ

ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กและเยาวชนกลุ่มทดลองหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมตามโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพเชิงบวก (Posttest) และหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมแล้ว 1 เดือน (Follow-up) เพื่อศึกษาความคงทนของพฤติกรรม

ดังแสดงรายละเอียดไว้ในตาราง 4.11

ตาราง 4.11 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจิตสาธารณะของกลุ่มทดลอง หลังจากเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพเชิงบวก (Posttest) และ ช่วงติดตามผล ซึ่งหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาฯ แล้วเป็นเวลา 1 เดือน (Follow-up)

ตัวแปร	หลังทดลอง (post-test)			หลังทดลอง 1 เดือน (Follow-up)			t	p-value
	n	\bar{X}	SD	n	\bar{X}	SD		
พฤติกรรมจิต สาธารณะ	30	5.01	.585	30	5.05	.499	1.96	.06

จากตาราง 4.11 แสดงว่า เด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดกลุ่มทดลอง เมื่อเปรียบเทียบระหว่าง หลังจากที่ถูกกลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพเชิงบวก (post-test) และ หลังจากเข้าร่วม โปรแกรมการพัฒนาศักยภาพเชิงบวกแล้วเป็นเวลา 1 เดือน (Follow-up) พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจิต สาธารณะไม่แตกต่างกัน

นอกจากนี้การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรม และการใช้แบบประเมิน พฤติกรรม โดยเก็บข้อมูลหลายฝ่าย ได้แก่ นักสังคมสงเคราะห์ ครูที่ปรึกษา ครูช่าง หรือครูผู้สอน และ พ่อบ้าน พบผลที่เป็นไปในทางเดียวกัน กล่าวคือเยาวชนมีพฤติกรรมจิตสาธารณะที่ดีขึ้นในทุกด้าน ได้แก่ เมื่อเห็นก๊อกน้ำหรือไฟฟ้าเปิดอยู่โดยไม่มีใครใช้ เยาวชนเดินเข้าไปปิดทันที เยาวชนไม่ฉีกหนังสือของ ห้องสมุดเพื่อนำมาเป็นของตนเอง เยาวชนมีการดักเตือนเพื่อน เมื่อเพื่อนใช้ของส่วนรวมแล้วไม่เก็บเข้าที่ เยาวชนไม่นำอุปกรณ์กีฬาที่เป็นของส่วนรวมมาใช้เล่นเพียงคนเดียว เยาวชนช่วยครูดูแลของใช้ส่วนรวม เยาวชนไม่ฝ่าฝืนกฎระเบียบของศูนย์ฝึกฯ เมื่อทานอาหารเสร็จเยาวชนจะเก็บถ้วยชามทันที โดยไม่ต้องมี ผู้ใดสั่งอีก เยาวชนจะรีบเข้าแถวเมื่อได้ยินเสียงนกหวีด โดยไม่ต้องมีผู้ใดสั่งอีก เยาวชนเสียสละของใช้ ส่วนตัวเพื่อให้เพื่อนได้ใช้ร่วมด้วย เมื่อเพื่อนไม่สบายเยาวชนยินดีทำงานแทนเพื่อนโดยไม่หวัง ผลตอบแทน เยาวชนไม่เอาเปรียบผู้อื่นแม้ว่ามีโอกาส ถึงแม้จะต้องเสียสละประโยชน์ส่วนตัวบ้าง เยาวชนก็ยินดีที่จะทำเพื่อส่วนรวม เยาวชนอาสาช่วยครูที่ปรึกษาและเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฝึกฯ ทำความสะอาด ภายในบริเวณศูนย์ฯ เยาวชนคิดถึงคุณความดีของคนรอบข้างที่ให้ความช่วยเหลือ เยาวชนสามารถ ควบคุมอารมณ์ตนเองได้เมื่อถูกขัดใจ และสามารถรอคอยได้ เยาวชนจะไม่ทำในสิ่งที่ต้องการถ้าทำให้ ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน

จากการเก็บข้อมูลการสังเกตพฤติกรรมอื่นๆ โดยพ่อบ้าน ผู้ดูแลเยาวชนประจำหอพัก ครูที่ ปรึกษา และครูวิชาชีพช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า สรุปผลการสังเกตได้ ดังนี้คือ

1. สรุปผลการสังเกตพฤติกรรมของเยาวชน โดยพ่อบ้าน ดังนี้
 - 1.1 พฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของเยาวชนเป็นไปในทิศทางบวก มีพัฒนาการที่ดีขึ้น ทั้งใน เรื่องการใช้สิ่งของส่วนรวมและการเสียสละเพื่อส่วนรวม ให้ความร่วมมือกับทางศูนย์ดี ขึ้น
 - 1.2 เยาวชนช่วยเหลืองานภายในศูนย์ฝึกฯ ดีขึ้น มีน้ำใจ และไม่ก้าวร้าว และมีสัมมาคารวะดี
2. สรุปผลการสังเกตพฤติกรรมของเยาวชน โดยครูที่ปรึกษา ดังนี้
 - 2.1 เยาวชนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น มีความก้าวหน้าในการอบรม ไม่ฝ่า ฝืนกฎระเบียบเหมือนครั้งแรก

- 2.2 เยาวชนเขียนบันทึกประจำวันได้ตีมากขึ้น
- 2.3 เยาวชนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ดีขึ้น
- 2.4 เยาวชนมีความประพฤติทั่วไปดีขึ้น
- 2.5 เยาวชนมีความรับผิดชอบมากขึ้นรู้จักดูแลสิ่งของส่วนรวม เช่น อุปกรณ์กีฬาต่างๆ
3. สรุปผลการสังเกตพฤติกรรมของเยาวชน โดยครูวิชาชีพช่างยนต์ช่างไฟฟ้า ดังนี้
 - 3.1 เยาวชนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี มีความตั้งใจในการเรียนเข้าเรียนสม่ำเสมอ
 - 3.2 เยาวชนใช้เวลาว่างในการฝึกวิชาชีพช่างไฟฟ้าเป็นอย่างดี และได้รับการคัดเลือกจากครูช่างให้ออกไปซ่อมไฟฟ้าภายนอกศูนย์ฯ บ่อยครั้ง
 - 3.3 เยาวชนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและงานที่มอบหมายตีมากขึ้น
 - 3.4 เยาวชนสามารถควบคุมอารมณ์ได้ตีมากขึ้น

โดยสรุปการติดตามผลการใช้โปรแกรมการพัฒนาศักยภาพเชิงบวกกับเด็กและเยาวชนผู้กระทำ ความผิดที่อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 7 เชียงใหม่ ทั้งในการเก็บข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ ได้ผลในทางที่สอดคล้องกันคือ หลังจากที่เด็กและเยาวชนฯ ได้เข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนา แล้วมีพฤติกรรมจิตสาธารณะในทางที่ดีขึ้นทั้งโดยรวมและรายด้านในทุกด้าน และเมื่อเวลาผ่านไป 1 เดือน หลังจากทดลอง พฤติกรรมของเด็กและเยาวชนฯ ก็ยังคงมีอยู่ กล่าวคือเด็กและเยาวชนฯ มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด มีความก้าวหน้าในการฝึกอบรมตามเกณฑ์ที่ศูนย์ฝึกได้ กำหนด ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมมากขึ้น ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่ากิจกรรมที่ใช้ใน โปรแกรมการพัฒนาศักยภาพเชิงบวก สามารถพัฒนาพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและ อบรมเด็กและเยาวชนเขต 7 เชียงใหม่ได้